

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om samarbete över de yttre gränserna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en ny lag om samarbete över de yttre gränserna stiftas. Det föreslås att det i lagen tas in bestämmelser om utarbetandet och genomförandet av program som samfinansieras inom ramen för det europeiska granskapsinstrumentet som är mer detaljerade än bestämmelserna i lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna. Dessutom innehåller förslaget bestämmelser om beviljande, förvaltning och inspektion av samt tillsyn över finansiering som används för att genomföra programmen. Det föreslås att den gällande lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna upphävs.

Avsikten är att i en lag samla alla bestämmelser om det samarbete vid de yttre gränserna som krävs för att det europeiska granskapsinstrumentet ska kunna tas i bruk. Samarbetsprogrammen inom ramen för det euro-

peiska granskapsinstrumentet finansieras inte längre med strukturfondsmedel, vilket innebär att Europeiska unionens bestämmelser och de nationella bestämmelserna om strukturfonder inte längre tillämpas inom ramen för det europeiska granskapsinstrumentet.

De centrala bestämmelser om allmän förvaltning av programmen och om sökande, beviljande och inspektion av samt tillsyn över stöd som ska iaktas vid genomförandet av samarbetsprogrammen finns i Europeiska kommissionens genomförandeförordning. I samarbetsprogrammen iaktas dessutom vad de stater som deltar i programmet har kommit överens om i programdokumentet och finansieringsöverenskommelsen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	6
ENI-förordningen	6
Den allmänna verkställighetsförordningen	6
Genomförandeförordningen om gränsöverskridande samarbete	7
2.3 Bedömning av nuläget	7
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
3.1 Målsättning	7
3.2 Alternativ	8
3.3 De viktigaste förslagen	8
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	8
4.1 Ekonomiska konsekvenser	8
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	9
4.3 Konsekvenser för miljön	9
4.4 Samhälleliga konsekvenser	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	10
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1.1 Lagen om samarbete över de yttre gränserna	11
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	19
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	19
LAGFÖRSLAG	21
Lag om samarbete över de yttre gränserna	21

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Genom den europeiska grannskapspolitiken erbjuder Europeiska unionen sina grannländer en slags särskild förbindelse som bygger på ett ömsesidigt åtagande i fråga om värdena demokrati och mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, god förvaltningssed, de marknadsekonomiska principerna samt hållbar och engagerande utveckling. Grannskapspolitiken kan även erbjuda en ram för ökad rörlighet och ökade kontakter mellan människor genom avtal om viseringslättnader och avtal om återtagande samt genom visumfrihet.

Den europeiska grannskapspolitiken etablerades 2004 och den riktar sig till följande 16 partner som finns öster- eller söderom Europeiska unionen: Algeriet, Armenien, Azerbajdzjan, Egypten, Georgien, Israel, Jordanien, Libanon, Libyen, Marocko, det ockuperade området i Palestina, Moldavien, Syrien, Tunisien, Ukraina och Vitryssland. För finansieringen av den europeiska grannskapspolitiken har det funnits ett europeiskt grannskaps- och partnerskapsinstrument (ENPI) som omfattar de ovannämnda partnerländerna samt Ryssland.

ENPI har bedömts ha fungerat rätt bra, men man har dock velat förbättra verksamheten så att Europeiska unionens åtgärder har en allt större effekt. Den centrala faktorn i fråga om den reformerade grannskapspolitiken är ”mer för mer”-principen. I och med denna kan partnerländerna i större utsträckning än tidigare åtskiljas enligt hur de har förbundit sig till värden och mål som det avtalats om gemensamt och i synnerhet till partnerskapet med Europeiska unionen som syftar till demokrati och gemensamt välbefinnande. Till det nya tillvägagångssättet hör som en viktig delfaktor att erbjuda dem som genomför reformer ekonomiska incitament.

Europeiska kommissionen presenterade i december 2011 sin proposition om budgetramarna för hela finansieringen av yttre förbindelser åren 2014–2020. Kapitel 1 i avdelning III i femte delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) utgör en rättslig referensram för samarbetet med part-

nerländerna och partnerområdena. Kommissionen godkände den 7 december 2011 meddelandet Europa i världen: En ny strategi för finansiering av EU:s yttre åtgärder, KOM (2011) 865 slutlig, samt förslagen till förordningar och till rådets beslut vilka utgjorde kommissionens förslag till finansieringen av yttre förbindelser i budgetramen för 2014–2020. Utöver meddelandet innehöll propositionen även förslag till lagstiftning om ärendet. I detta meddelande accentuerade kommissionen betydelsen av Europeiska unionens yttre förbindelser och unionens roll som en global aktör. Det förändrade världsläget accentuerar behovet av att fördjupa och förstärka förbindelserna till unionens partner, vilka även omfattar grannområdena.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet finns i lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna (500/2008) (*ENPI-lagen*). Enligt 1 § i den lagen tillämpas den på gemensamma operativa program inom det gränsöverskridande samarbetet vid Europeiska gemenskapens yttre gränser som inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet samfinansieras från Europeiska gemenskapernas budget och på utarbetandet och genomförandet av dessa program samt på beviljande, förvaltning, tillsyn och inspektion av gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering.

I 2 kap. i lagen finns bestämmelser om gemensamma operativa program och förvaltningen av dem. Enligt 3 § genomförs insatser som samfinansieras inom ramen för ENPI genom gemensamma operativa program. Landskapsförbunden inom programområdet ska utarbeta ett förslag till program i samarbete med de övriga aktörerna i området. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för föreläggandet av programförslaget för statsrådet. Statsrådet beslutar om godkännandet av programförslaget för Finlands del. I 4–5 § i

lagen föreskrivs det om gemensamma förvaltningsmyndigheter för programmen och deras uppgifter. Förvaltningsmyndigheter är landskapsförbunden och de har ansvaret för att de gemensamma operativa programmen förvaltas och genomförs inom hela programområdet. I 6 § föreskrivs det om övervakningskommittéer för gemensamma operativa program. De stater som deltar i programmet avtalar om tillsättandet av övervakningskommittén och dess sammansättning. Statsrådet utnämner övervakningskommitténs finländska medlemmar. Enligt 7 § ska övervakningskommittén säkerställa att genomförandet av det gemensamma operativa programmet är effektivt och av tillfredsställande kvalitet samt fullgöra de andra uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning. I ett beslut av övervakningskommittén som gäller urvalskriterierna för insatserna eller val och finansiering av insatserna får ändring inte särskilt sökas genom besvär. I 8 § föreskrivs det om urvalskommittén och bestämmelser om tillsättandet av den finns i Europeiska gemenskapens lagstiftning. Urvalskommitténs medlemmar ska vara personer som har föreslagits av programrådets landskapsförbund och andra myndigheter på regionnivå som är ansvariga för utvecklingen av programområdet. Bestämmelser om urvalskommitténs uppgifter finns i 9 §. Urvalskommittén samordnar och inriktar den finansiering som har ansökat för programmet och utför de övriga uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning och det gemensamma operativa programmet. En insats kan beviljas finansiering endast om urvalskommittén har förordat finansieringen.

I 10 § föreskrivs det om vissa verkställighetsarrangemang som är nödvändiga för att på ändamålsenligt sätt genomföra de gemensamma operativa programmen. Arbets- och näringsministeriet eller förvaltningsmyndigheten kan i ärenden som inte hör till området för lagstiftningen eller inte annars har avsevärd betydelse avtala med Europeiska kommissionen och med myndigheterna i de övriga stater som deltar i programmet.

I 3 kap. i lagen finns bestämmelser om ekonomisk förvaltning inom ENPI. I 11 § föreskrivs det om beviljande av finansiering och tillhörande uppgifter. Gemenskapens

stöd beviljas alltid av ett landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet, och den nationella medfinansiering som motsvarar gemenskapens finansiering beviljas av antingen ett landskapsförbund eller en statlig myndighet. Om den motsvarande nationella finansieringen beviljas av någon annan än ett landskapsförbund, tillämpas på det stöd som beviljas vad som bestäms någon annanstans i lag. På användningen av stödet, stödbeloppet och ansökan om och beviljande av stöd tillämpas enligt 12 § utöver Europeiska gemenskapens lagstiftning även lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (1652/2009). I 13 § föreskrivs om utbetalning av stöd. Stödet betalas i regel retroaktivt för faktiska, godtagbara kostnader. Gemenskapens medfinansiering kan i enlighet med Europeiska gemenskapens lagstiftning betalas ut som förhandsfinansiering till insatsens samordnande stödmottagare, som svarar för betalningen till övriga stödmottagare som deltar i insatsen. Den nationella medfinansieringen kan även betalas ut i förhand, men förskottsbeloppet av den statliga medfinansieringen kan dock vara högst 30 procent av det stöd som beviljats av statlig medfinansiering. Enligt 14 § verkställs återkrav i enlighet med vad som föreskrivs om det i Europeiska gemenskapens lagstiftning och finansieringslagen. I fråga om statens ansvar för stöd som inte återkrävs gäller enligt 15 § Europeiska gemenskapens lagstiftning. Efter det att staten har betalat ut stödet till den gemensamma förvaltningsmyndigheten har staten rätt att få motsvarande belopp av den samordnande stödmottagaren. I 4 kap. i lagen finns bestämmelser om tillsynen över gemensamma operativa program. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ansvarar för tillsynen och inspektionen när det gäller den gemenskapsfinansiering och motsvarande nationella medfinansiering som den beviljat. I 17 § finns bestämmelser om den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt och rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för förvaltningsmyndighetens räkning utföra inspektionen. Inspektionsmetoderna och inspektionsprinciperna ska enligt 18 § vara sådana som kan säkerställa att de skyldigheter som följer av

Europeiska gemenskapens lagstiftning och kraven på en sund ekonomisk förvaltning iakttas. I 19–20 § föreskrivs det om rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter. Genom dessa paragrafen säkerställs det att den gemensamma förvaltningsmyndigheten har rätt att få uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av dess uppdrag. I dessa paragrafer föreskrivs det även om de myndigheter som har rätt och är skyldiga att lämna ut uppgifter som erhållits med stöd av denna lag. I 21 § föreskrivs det om rättigheterna för den som utför inspektioner och skyldigheterna för den som är föremål för inspektion och i 22 § om handräckning. Inom ENPI-programmen finns det alltid projekt från flera länder, och därför föreskrivs det i 23 § om inspektioner som utförs i andra stater som deltar i programmet. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ska se till att en myndighet eller oberoende revisor i en annan stat utför de behövliga inspektionerna. På dessa inspektioner tillämpas lagstiftningen i det land där inspektionen utförs samt Europeiska gemenskapens lagstiftning. Arbets- och näringsministeriet som ansvarar för programmen som medlemsstat har enligt 24 § rätt att utföra inspektioner som avser Europeiska gemenskapens medel och motsvarande nationella medel. Inspektionerna får gälla förvaltningsmyndigheterna, andra myndigheter som beviljar finansiering och stödmottagarna. Arbets- och näringsministeriet kan genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för ministeriets räkning utföra en inspektion. Utöver inspektionerna ska det i enlighet med 25 § även attesteras att de utgifter som en stödmottagare som deltar i insatsen har uppgett är lagliga och korrekta. Stödmottagarna utser dessa inspektörer. I Finland ska inspektören vara en godkänd revisor eller revisionsammanslutning. I andra stater som deltar i det operativa programmet tillämpas lagstiftningen i den stat där inspektionen utförs samt Europeiska gemenskapens lagstiftning.

I 5 kap. 26 § i lagen föreskrivs det om datasystemet för gemensamma operativa program. Registret förs av förvaltningsmyndigheten och den ansvarar även för att uppgifter införs i registret och för deras riktighet.

Enligt 27 § har arbets- och näringsministeriet rätt att ålägga den gemensamma förvaltningsmyndigheten eller någon annan än en myndighet, en inrättning eller ett ämbetsverk som omfattas av statens budgetekonomi att till ministeriet återbetala den medfinansiering som betalats till kommissionen. Det föreskrivs om ändringssökande i 28 §. Ändring i ett beslut som fattats av en gemensam förvaltningsmyndighet får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som i kommunallagen (365/1995) föreskrivs om sökande av ändring i beslut som fattats av en samkommun.

I Finland genomförs tre ENPI-program. Med ENPI-programmen syftade Europeiska gemenskapen till att främja samarbetet mellan EU och partnerländerna, en gradvis ekonomisk integration och i synnerhet fullgörande av partnerskaps- och samarbetsavtal, associeringsavtal eller andra avtal som är i kraft eller kommer att träda i kraft. Med hjälp av gemenskapen stöds likaså partnerländernas bemödanden att främja god förvaltnings- och en jämlik social och ekonomisk utveckling.

Största delen av ENPI-finansieringen – cirka 95 procent – har riktats till så kallade landsprogram och program som gäller ett flertal länder och genomförs utanför unionen. Högst fem procent (559 miljoner euro) av ENPI-finansieringen har kunnat användas inom medlemsstaterna och partnerländerna till områdenas gemensamma fördel genom att främja samarbete över de yttre gränserna (ENPI CBC). Samarbetet över de yttre gränserna understöddes i överensstämmelse med ENPI-förordningen genom gemensamma regionala initiativ för att främja en hållbar ekonomisk och social utveckling och förbättringar av miljön på alla håll vid gemenskapens yttre gränser.

De medlemsstater som deltar i programmen har anvisat finansiering för denna verksamhet även av de medel, sammanlagt 465,5 miljoner euro, som beviljats dem ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för målet europeiskt territoriellt samarbete.

Maximibeloppet för gemenskapsfinansieringen för ENPI CBC -program som överskrider de yttre gränserna uppgick under programperioden 2007–2013 till högst cirka

1 024,5 miljoner euro. Det fanns sammanlagt 15 program.

Finland deltar i genomförandet av tre ENPI CBC -program:

Kolarctic (Finland-Sverige-Norge-Ryssland)

Karelia (Finland-Ryssland)

Syd-östra Finland–Ryssland (Finland-Ryssland).

Utgångspunkten för dessa program var de INTERREG-program som under perioden 2000–2006 genomfördes vid Finlands östgräns och som 2003 ändrades till s.k. grannskapsprogram. Syftet med grannskapsprogrammen var att bättre samordna INTERREG-finansieringen och EU:s finansiering av yttre förbindelser (TACIS CBC).

ENPI CBC -programområdena fastslogs i överläggningar mellan berörda länder och kommissionen. Innehållet i programmen bestämdes inom ramen för EU-förordningarna av de länder och regioner som deltar i programmen. Europeiska kommissionen godkände programmen i december 2008. Kommissionen och Ryssland undertecknade finansieringsöverenskommelserna vid det toppmöte mellan EU och Ryssland som hölls i Stockholm i november 2009.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

ENI-förordningen

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 om inrättande av ett europeiskt grannskapsinstrument inrättas ett europeiskt grannskapsinstrument och utfärdas bestämmelser om dess allmänna mål, särskilda mål för unionens stöd, den politiska ramen och om differentiering, partnerskap och samfinansiering. I förordningen finns det även bestämmelser om samstämmighet och samordning mellan givare, typ av program, programplanering och vägledande tilldelning av medel för vägledande program, geografiska kriterier för stödberättigande, programplanering och tilldelning av medel för samarbete över de yttre gränserna, gemensamma operativa program och förvaltning av dem samt genomförandebestämmelser för det

gränsöverskridande samarbetet. I slutbestämmelserna i förordningen föreskrivs det bland annat om delegering av befogenhet och utövande av delegeringen, kommittén som biträder kommissionen, deltagande av ett tredjeland som inte omfattas av artikel 1 samt finansieringsram.

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) deltar i finansieringen av programmen för samarbete över de yttre gränserna med medel som överförs till huvudrubriken yttre förbindelser i gemenskapens budget. Dessa medel är efter detta inte struktur-fondsmedel och på dem tillämpas således inte nationell lagstiftning eller gemenskapens lagstiftning om strukturfonder.

Den allmänna verkställighetsförordningen

I lagstiftningen om yttre förbindelser är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2014 av den 11 mars 2014 om fastställande av gemensamma bestämmelser och förfaranden för genomförandet av unionens instrument för finansiering av yttre åtgärder gemensam för alla unionens instrument för finansiering av yttre åtgärder. Avsikten med denna förordning är att förenkla EU:s yttre åtgärder. Enligt förordningen ska finansieringsmetoderna och genomförandet fastställas så att de bästa resultaten uppnås. Förordningen omfattar fyra geografiska finansieringsinstrument; instrumentet för utvecklingssamarbete, det europeiska grannskapsinstrumentet, utvidgningsinstrumentet och partnerskapsinstrumentet, samt tre tematiska finansieringsinstrument; stabilitetsinstrumentet, instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter samt instrumentet för kärnsäkerhet.

I fråga om ENI föreskrivs det i förordningen om antagande av handlingsprogram, enskilda åtgärder och särskilda åtgärder, stödåtgärder, allmänna finansieringsbestämmelser, skatter, tullar och avgifter, särskilda finansieringsbestämmelser och skydd av unionens ekonomiska intressen. I förordningen föreskrivs i fråga om ENI även om nationalitets- och ursprungsbestämmelser för offentlig upphandling, bidrags- och andra tilldelningsförfaranden, stödberättigande enligt DCI, ENI och partnerskapsinstrumentet för samar-

bete med tredjeländer, övervakning och utvärdering av åtgärderna, årsrapport, utgifter för klimatinsatser och biologisk mångfald samt medverkan av lokala intressenter i mottagarländerna. I slutbestämmelserna i förordningen finns bestämmelser om kommittéförfarande, halvtidsöversyn och utvärdering av instrumenten samt ikraftträdande.

Genomförandeförordningen om gränsöverskridande samarbete

Kommissionen antog den 18 augusti 2014 genomförandeförordningen (EU) nr 897/2014 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av sådana program för gränsöverskridande samarbete som finansieras inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 om inrättande av ett europeiskt grannskapsinstrument. I genomförandebestämmelserna föreskrivs det bland annat om samfinansieringsgrad och metoder för samfinansieringen, innehåll, utarbetande, ändring och avslutande av gemensamma operativa program, roll och funktion hos programstrukturerna, inbegripet deras ställning, effektiv identifiering av dessa, deras redovisningskyldighet och ansvar, en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen, samt villkoren för den tekniska och ekonomiska förvaltningen av unionens stöd, återkravsförfaranden i samtliga deltagande länder, övervakning och utvärdering, insatser för att öka synligheten och informationsverksamhet samt delad och indirekt förvaltning.

Den ändrade genomförandeförordningen om samarbete över de yttre gränserna har samordnats i så stor utsträckning som möjligt med motsvarande bestämmelser om europeiskt territoriellt samarbetet (ETS). Bestämmelser om denna delade förvaltning finns i artikel 11 i genomförandeförordningen.

I de medlemsstater som deltar i programmen ordnas genomförandet av de gemensamma operativa programmen enligt ENI-förordningen i regel genom bestämmelser som tas in i programdokumenten och som rättsligt anses vara direkt tillämplig gemenskapsrätt efter det att kommissionen har godkänt programmen. Förvaltningsmyndighet för programmen i de baltiska länderna och

Polen är ett ministerium eller ett ämbetsverk som lyder under det. I dessa länder kan många ärenden, såsom åläggande av uppgifter och normgivningsbemyndiganden, som i Finland kräver lagstiftning på grund av skyddet av den kommunala självstyrelsen ordnas utan speciallagstiftning.

2.3 Bedömning av nuläget

Lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna har fungerat väl. Samarbetet utanför Europeiska unionen ställer även i fråga om den nationella lagstiftningen krav på att den ska utgöra en tydligare helhet än tidigare. Hänvisningarna till annan nationell lagstiftning ska vara så få som möjligt. Europeiska unionens bestämmelser om ENPISamarbetsprogram innehöll dessutom inte heller bestämmelser om revisionsmyndigheter och revisionsgrupper.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att göra de ändringar i den nationella lagstiftningen som krävs till följd av att Europeiska unionens lagstiftning ändrats. Avsikten är dessutom att förbättra lagens användbarhet genom att minska antalet hänvisningar till annan lagstiftning på så sätt att det i denna lag särskilt föreskrivs om ärenden som gäller förfarandet för beviljande av finansiering. Även om det i övrigt har varit arbets- och näringsministeriets avsikt att koncentrera bestämmelserna om regionutvecklingen till finansieringslagen, har det i fråga om ENI-bestämmelserna konstaterats vara nödvändigt att bestämmelserna till största delen finns på samma ställe, i en särskild ENI-lag. Bestämmelserna i lagen inverkar även på verksamheten i de andra deltagande länderna, och med tanke på dessa länder innebär ett stort antal hänvisningar till den nationella lagstiftningen i Finland att det blir svårare att förstå helheten. Bestämmelserna i lagen har dock i så stor omfattning som möjligt samordnats med bestämmelserna i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014) och på så

sätt underlättar harmoniseringen av stödlagstiftningen för olika program arbetet för de finska myndigheterna och dem som genomför projekten.

Projektförvaltningen och de kostnader den orsakar ska minskas genom att förenklade kostnadsmodeller införs i stor utsträckning.

3.2 Alternativ

Lagförslagets bestämmelser om myndigheternas uppgifter, utarbetandet av program och annan förvaltning hade kunnat tas in i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten, och bestämmelser om finansiering i finansieringslagen. Eftersom bestämmelserna om strukturfonder inte tillämpas inom ENI-program, är det för tydlighetens skull bättre att ENI-finansieringsbestämmelserna finns i en egen lag.

3.3 De viktigaste förslagen

Det föreslås att det i lagförslaget tas in mer precisa bestämmelser om stödförfarandet. Stödförfarandet styrs utöver av bestämmelserna i detta lagförslag även av Europeiska unionens lagstiftning och statsunderstödslagen. Övervakningskommitténs och urvalskommitténs uppgifter ska preciseras så att det inte är obligatoriskt att tillsätta en urvalskommitté.

Avsikten är dessutom att ta i bruk de förenklade modeller som gäller finansiering av projekt och utbetalning och som Europeiska unionens lagstiftning möjliggör.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Gemenskapsfinansieringen som beviljas med stöd av ENI-förordningen uppgår under perioden 2014–2020 till sammanlagt 15 433 miljoner euro. Av detta anvisas cirka 3,5 procent, dvs. cirka 543,0 miljoner euro, till program för samarbete över de yttre gränserna. Utöver detta överförs det ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) till rubriken yttre förbindelser i gemenskapens budget cirka 634,4 miljoner euro till dessa

program. Maximibeloppet för gemenskapsfinansieringen för de gränsöverskridande program som avses i förordningen är således under programperioden 2014–2020 högst cirka 1 177,4 miljoner euro.

Propositionen inverkar på planeringen av användningen av medlen för gemensamma operativa program och hur medel anvisas till och fördelas på programmens gemensamma förvaltningsmyndigheter samt hur en klanderfri ekonomisk förvaltning säkerställs.

Lagen ska under programperioden 2014–2020 tillämpas på tre gemensamma operativa program, och dessa är Syd-östra Finland-Ryssland, Karelia och Kolarctic. Gemenskapens finansiering för programmen kommer från rubriken yttre förbindelser i gemenskapens budget. Medlemsstaterna ombads hösten 2013 meddela vilken del av den finansiering för samarbete över de yttre gränserna som de erhåller enligt ERUF-förordningen de vill anvisa till samarbetet vid de yttre gränserna. Denna finansiering överförs till rubriken yttre förbindelser för att utöver den finansiering av yttre förbindelser som avses i artikel 17.1 i ENI-förordningen anvisas till gemensamma operativa program som genomförs i staten i fråga. I den övergripande dimensioneringen av gemenskapens finansiering som anvisas till programmen har man beaktat bland annat befolkningen inom hela programområdet, kontinuiteten i de nuvarande ENPI CBC-programmen samt förmågan att ta emot stöd. Finland har i enlighet med de riktlinjer som ministergruppen för förvaltning och regional utveckling dragit upp meddelat att det till samarbetet vid de yttre gränserna riktar sammanlagt 60,0 miljoner euro av sina ERUF-medel under programperioden 2014–2020. Utifrån Finlands meddelande samt programområdenas befolkningensmängd och andra faktorer som anges i artikel 9.4 i ENI-förordningen har kommissionen för de gemensamma operativa programmen mellan Finland och Ryssland som den kommande EU-finansieringen under programperioden 2014–2020 fastställt följande preliminära programspecifika siffror: Syd-östra Finland-Ryssland 36,147 miljoner euro, Karelia 21,501 miljoner euro och Kolarctic 24,718 miljoner euro. Dessutom har Syd-östra Finland-Ryssland-programmet möjlighet att i

mitten av programperioden få ytterligare EU-finansiering på 18,710 miljoner euro, och för Karelia-programmet är motsvarande belopp 16,213 miljoner euro och för Kolarctic-programmet 20,710 miljoner euro, dvs. sammanlagt 55,633 miljoner euro. EU-finansieringen till dessa program uppgår således under början av programperioden till sammanlagt 82,366 miljoner euro och kan under programperioden stiga till 137,999 miljoner euro (82,366 miljoner euro + 55,633 miljoner euro).

I siffrorna ingår även de 9,0 miljoner euro som Sverige har anvisat Kolarctic-programmet från sina egna ERUF-medel. Dessutom kommer Norge att anvisa Kolarctic-programmet finansiering som kan jämföras med gemenskapens finansiering. Med dessa medel och Norges motsvarande lika stora nationella medfinansiering kan man finansiera norska aktörers deltagande i projekt som genomförs inom ramen för programmet.

För att säkerställa att de kommande programmen är verkningsfulla och tillräckligt omfattande har det fastställts att Finlands mål är en medfinansieringsgrad på minst 50 procent för programmen. Även Ryssland, Sverige och Norge har meddelat att de strävar efter en medfinansieringsgrad på 50 procent. Detta innebär att gemenskapens finansiering och den nationella medfinansieringen för de tre programmen (med undantag för Norges finansiering) sammanlagt ska uppgå till minst 164,732 miljoner euro och högst 275,998 miljoner euro. Den andra finansiering som anvisas programmen utöver gemenskapens finansiering består av den nationella medfinansiering som staterna Finland, Sverige, Ryssland och Norge anvisat programmen samt av annan offentlig och privat finansiering (sökandenas självfinansiering). Fördelningen av den nationella medfinansieringen mellan de stater som deltar i programmet har ännu inte fastställts.

De tre gemensamma operativa programmen har alla positiva konsekvenser för sysselsättningen i områdena och näringsverksamhetens verksamhetsförutsättningar och således indirekt för statens och kommunernas beskattningsutfall.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen fastställer tillräckligt exakt den gemensamma förvaltningsmyndighetens och den gemensamma revisionsmyndighetens uppgifter och behörighet. På så sätt säkerställs det att den gemensamma förvaltningsmyndighetens och den gemensamma revisionsmyndighetens verksamhet är effektiv, och det skapas även förutsättningar för bland annat utarbetande och genomförande av myndighetsanvisningar.

Genom propositionen säkerställs den innehållsmässiga styrningen av de gemensamma operativa programmen. Projektförvaltningen av programmen såsom beslut om finansiering och utbetalning koncentreras på samma sätt som enligt de nuvarande ENPI CBC-programmen till de gemensamma förvaltningsmyndigheterna.

För den innehållsmässiga styrningen av programmen och projekten har det på regionnivå upprättats förfaringsätt med hjälp av vilka olika myndigheter kopplas till den innehållsmässiga styrningen av program med tanke på den inte så tekniska ekonomiska förvaltningen. Detta ökar och fördjupar samarbetet mellan myndigheterna och ökar effektiviteten i förvaltningen. I och med att propositionen effektiviserar användningen av resurser minskar den även som en helhet väsentligt de resurser som behövs för projektförvaltningen.

4.3 Konsekvenser för miljön

Propositionen har inga direkta konsekvenser för kvaliteten på luft, vatten eller jordmån. Propositionen inverkar inte heller skadligt på den biologiska mångfalden. Genom de gemensamma operativa program som avses i propositionen genomförs även projekt som på regionnivå har lokala konsekvenser för kvaliteten på luft, vatten och jordmån samt den biologiska mångfalden. Genom programmen kommer det inte att genomföras projekt som har negativa konsekvenser för miljöns tillstånd. I samband med beredningen av ett gemensamt operativ program görs det en strategisk bedömning av miljöpåverkan enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers

och programs miljöpåverkan. Direktivet har i Finland genomförts genom lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005). Om man genom programmet finansierar åtgärder för vilka det förutsätts en bedömning enligt rådets direktiv om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt 85/337/EEG och lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994) är genomförandet av bedömningen en förutsättning för att finansiering ska beviljas. Stöd-mottagaren ansvarar för genomförandet av bedömningen.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Mål för den regionala utvecklingen och samtidigt faktorer som inverkar på regionutvecklingen är 1) ekonomin inom området, sysselsättningen och befolkningen, 2) näringsverksamheten och kunnandet, 3) invånarna och välfärden, 4) den grundläggande strukturen och miljöns tillstånd samt 5) förvaltningen och resurserna för regional utveckling. Propositionen har direkta konsekvenser för förvaltningen och resurserna för regionutvecklingen.

Propositionen har via de gemensamma operativa programmen indirekta konsekvenser även för de andra målen för regional utveckling. De program som genomförs under programperioden 2014–2020 koncentrerar sig särskilt på främjande av ekonomisk och social utveckling. Genom programmen strävar man även efter att svara på gemensamma utmaningar, såsom att förbättra miljön, påverka gränsernas trygghet och effektivitet samt främja de direkta gränsöverskridande kontakterna mellan medborgarna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. I beredningen har centrala aktörer varit utrikesministeriet, finansministeriet och landskapsförbunden som är förvaltningsmyndigheter

för ENPI-programmen. Utkastet till proposition har den 23 oktober 2014 behandlats i delegationen för regional- och strukturpolitik där det finns företrädare för de ministerier som är centrala med tanke på regionutvecklingen, närings-, trafik- och miljöcentralerna, landskapsförbunden och organisationer som deltar i partnerskapet. Dessutom sändes propositionen i november till ett skriftligt förfarande i delegationen för regional- och strukturpolitik.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtanden begärdes av utrikesministeriet, finansministeriet, landskapsförbunden och NTM-centralerna som är specialiserade på strukturfonder.

I utlåtandena från landskapsförbunden framfördes oro för programområdenas landskapsförbunds deltagande i verksamheten i övervakningskommittéerna enligt 7 §. Enligt lagförslaget kan till övervakningskommittén utses företrädare för landskapsförbunden. Detaljmotiveringen till paragrafen har preciserats utifrån utlåtandena. Landskapsförbunden inom de egentliga programområdena ska alltid vara företrädare i övervakningskommittén.

I utlåtandena beaktades lagförslagets 8 § om utarbetandet av samarbetsprogram. I 3 § 3 mom. i den gällande lagen har det konstaterats att arbets- och näringsministeriet i samarbete med övriga ministerier, landskapsförbunden inom programområdet och andra sammanslutningar ska utarbeta ett programförslag som föreläggs statsrådet för godkännande. Denna bestämmelse saknades i lagförslaget som sändes ut på remiss. Arbets- och näringsministeriet utarbetar enligt etablerad praxis programförslag i samarbete med alla de aktörer som saken gäller. För tydlighetens skull har nämnda bestämmelse tagits in i propositionen. Landskapsförbunden har även betonat att andra förbund inom programområdet bör delta i genomförandet av programmet. Det är dock fråga om en lag som gäller förvaltning av ENI-program och där programmyndigheternas uppgifter fastställs. Utifrån utlåtandena har det dessutom gjorts tekniska preciseringar.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om samarbete över de yttre gränserna

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att lagen ska tillämpas på utarbetandet och genomförandet av gemensamma operativa program inom det gränsöverskridande samarbetet vid Europeiska unionens yttre gränser som samfinansieras inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet (ENI) samt på beviljande, förvaltning och inspektion av samt tillsyn över finansieringen som används för genomförandet av programmen. Lagen tillämpas på Europeiska gemenskapens finansiering, motsvarande nationella finansiering och annan finansiering som används för programmet. Lagen ska tillämpas om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Enligt 2 mom. ska statsunderstödslagen tillämpas i de fall där inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning eller denna lag.

2 §. Definitioner. I paragrafen föreslås definitioner på sådana begrepp av central betydelse med tanke på tillämpningen av lagen som inte definieras i paragraferna i fråga. Definitionerna motsvarar i regel definitionerna i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten samt begreppen i ENI-förordningen och kommissionens genomförandeförordning.

2 kap. Myndigheter och programarbete

3 §. Ministerierna. I paragrafen beskrivs ministerierna som deltar i ENI-verksamheten och deras centrala uppgifter. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för uppgifterna som ska skötas av den nationella myndigheten. Dessa uppgifter omfattar enligt artikel 11 i ENI-förordningen att inrätta och använda förvaltnings- och kontrollsystem som uppfyller kraven i genomförandeförordningen. Arbets- och näringsministeriet ansvarar även

för att förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar effektivt, de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta och principen om sund ekonomisk förvaltning följs vid förvaltningen av medel. Ministeriet ansvarar för att förvaltningen och kontrollen av programmet överensstämmer med bestämmelserna. Arbets- och näringsministeriet är även den kontrollkontakt punkt som avses i artikel 4 i genomförandeförordningen.

Utrikesministeriet ska ansvara för frågor i anslutning till de yttre förbindelserna vid det samarbete över de yttre gränserna som finansieras inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet.

4 §. Revisionsmyndighet. I paragrafen fastställs revisionsmyndigheten för ENI-programmen och dess uppgifter. Revisionsmyndigheten finns i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet. Samma myndighet är även revisionsmyndighet för Finlands nationella strukturfondsprogram och programmen för europeiskt territoriellt samarbete under perioden 2014–2020 liksom även under programperioden 2007–2013. Bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter finns i artikel 28 i genomförandeförordningen. Revisionsmyndigheten ska se till att inspektioner utförs av förvaltnings- och kontrollsystemen, och att urvalet av projekt som ska inspekteras är lämpligt samt att revision genomförs av programmets årsräkenskaper. I situationer där inspektioner utförs av ett annat organ än revisionsmyndigheten ska denna se till att organet i fråga är funktionellt oberoende i den utsträckning som krävs. Revisionsmyndigheten ska till kommissionen lämna in en revisionsstrategi som bland annat ska ange revisionsmetoden för årsräkenskaperna och för projekten, urvalsmetoden för revisioner av projekt samt planeringen av revisioner under det innevarande och de två påföljande räkenskapsåren. Det ska upprättas en årlig revisionsberättelse och uppgifter om alla tre program får samlas i en enda rapport. Dessutom ska revisionsmyndigheten upprätta ett revisionsuttalande om årsräkenskaperna för föregående räkenskapsår.

5 §. Revisorsgruppen. Enligt paragrafen ska revisionsmyndigheten bistås av en revisorsgrupp. Ordförande för revisorsgruppen är en företrädare för revisionsmyndigheten. Varje stat som deltar i programmet ska utse en företrädare till revisorsgruppen.

Skyldigheten att inrätta en revisorsgrupp finns i artikel 28.2 i genomförandeförordningen. Kravet på en revisorsgrupp är nytt inom förvaltningen av samarbetet vid de yttre gränserna. I programmen för europeiskt territoriellt samarbete har det redan under strukturfondsperioden 2007–2013 funnits bestämmelser om en revisorsgrupp både i Europeiska unionens lagstiftning och i den nationella lagstiftningen i Finland. Redan under den period som föregick detta hade det i avtal mellan länderna som deltog i programmen avtalats om revisorsgrupper som bistår revisionsmyndigheten. I program som genomförs i flera olika stater är revisorsgruppens bistånd till revisionsmyndigheten viktigt så att även andra projekt än projekt i den stat där revisionsmyndigheten för programmet finns blir ändamålsenligt inspekterade. En medlem i revisorsgruppen ansvarar för sitt eget lands del för att projekt som väljs ut för inspektion utifrån revisionsmyndighetens urval eller en annan motiverad anledning inspekteras på ändamålsenligt sätt och att handlingar som gäller inspektionen överlämnas till revisionsmyndigheten. Det ska i finansieringsöverenskommelsen avtalas om rätten för Ryska federationens medlem i revisorsgruppen att inspektera Rysslands nationella finansiering i Finland.

6 §. Förvaltningsmyndighet. I paragrafen föreslås det att landskapsförbunden som fastställs i programdokumentet ska vara förvaltningsmyndigheter för ENI-programmen. Förslaget motsvarar det gällande förfarandet och förbunden som redan har erfarenhet av förvaltningen av ENPI-program fortsätter som förvaltningsmyndigheter. I 2 mom. i paragrafen anges förvaltningsmyndighetens centrala uppgifter. Dessa uppgifter fastställs i artikel 28 i genomförandeförordningen, och uppgifterna är fördelade på förvaltning av programmet, val av projekt och förvaltning av dem, förvaltning av tekniskt stöd, den ekonomiska förvaltningen och kontroll av programmet och förfaranden i anslutning till det-

ta samt projektkontroller på plats som ingår i förvaltningsmyndighetens tillsyn.

Det ska även avtalas om förvaltningsmyndighetens uppgifter i det gemensamma operativa programmet och finansieringsöverenskommelsen. I 3 mom. konstateras det att förvaltningsmyndigheten ska ordna sin förvaltning så att uppgifterna i anslutning till genomförandet, den ekonomiska förvaltningen och den interna kontrollen av det gemensamma operativa programmet separeras. Detta är en allmän bestämmelse som i Finland gäller även vid all nationell finansiering.

Enligt 4 mom. tillämpas på förvaltningsmyndighetens inspektioner utöver bestämmelserna i denna lag även Europeiska unionens lagstiftning. Vid inspektionerna iakttas även vad som avtalats i finansieringsöverenskommelsen. För tydlighetens skull är det skäl att även i stöдавtalen mellan det landskapsförbundet som är förvaltningsmyndighet och den samordnande stödmottagaren ta in ett omnämnande av förvaltningsmyndighetens rätt att utföra administrativa inspektioner. Inspektionerna utförs även på plats.

7 §. Övervakningskommitté och urvalskommitté. I paragrafen föreslås bestämmelser om övervakningskommittén för programmet och urvalskommittén. Bestämmelser om övervakningskommitténs sammansättning, verksamhet och uppgifter finns i artiklarna 22–24 i genomförandeförordningen. Sammansättningen och uppgifterna motsvarar den föregående programperiodens bestämmelser. Övervakningskommitténs viktigaste uppgift är att övervaka genomförandet av programmet och hur programmet framskrider. Den ska följa upp förverkligandet av målsättningarna för programmet genom att granska alla frågor som inverkar på programmets resultat.

Enligt 2 mom. utnämner statsrådet övervakningskommitténs finländska medlemmar. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i kommitténs sammansättning för de finländska medlemmarnas del. Till finländska medlemmar i övervakningskommittén kan utnämnas företrädare för landskapsförbunden inom programområdet, arbets- och näringsministeriet och utrikesministeriet samt i den mån det är möjligt företrädare för företagare, föreningar och kommuner inom

programområdet. Att företrädare för andra än myndigheter är företrädare är nyttigt med tanke på engagemanget i programmet och en bred projektbas. Landskapsförbunden inom det egentliga programområdet ska alltid vara företrädare i övervakningskommittén för programmet. Det föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralen läggs till som en sådan uttryckligen nämnd organisation som kan utnämnas till övervakningskommittén.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om urvalskommittén. Enligt artikel 24.3 d i genomförandeförordningen ska övervakningskommittén ansvara för bland annat utvärderingen och urvalsförfarandet för projekt som finansieras genom programmet. Med avvikelse från detta får övervakningskommittén enligt artikel 24.4 inrätta en projekturvalskommitté som står under dess ansvar. Enligt 8 § i den gällande lagen tillsätter övervakningskommittén för genomförandet av programmet en eller flera urvalskommittéer. Urvalskommitténs utlåtande var till sin karaktär bindande för övervakningskommittén. Övervakningskommittén kunde avvika från urvalskommitténs förslag endast av grundad anledning. Nu är det frivilligt att inrätta en urvalskommitté. I EU-lagstiftningen föreskrivs det inte heller att urvalskommitténs utlåtanden är bindande. Övervakningskommittén utser urvalskommittén och ålägger den även uppgifter. Urvalskommitténs finländska medlemmar utnämns av arbets- och näringsministeriet.

I övervakningskommitténs och urvalskommitténs uppgifter ingår utövande av offentlig makt, och därför tillämpas på den finländska medlemmen bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om den finländska medlemmens skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

8 §. Gemensamt operativt program. Samarbetet över de yttre gränserna genomförs genom gemensamma operativa program. Närmare bestämmelser om utarbetande av dessa program, deras innehåll, antagande och ändring av dem samt språken som används i programmen finns i artiklarna 3–7 i del två i genomförandeförordningen. Enligt artikel 4 i genomförandeförordningen ska programmet innehålla en beskrivning av programområdet, programstrategin, strukturer och utseende av

behöriga myndigheter och förvaltningsorgan och en beskrivning av programmets genomförande.

Enligt 2 mom. ansvarar landskapsförbunden inom programområdena i samarbete med de behöriga myndigheterna i de övriga staterna som deltar i programmet för utarbetandet av programmen för hela programperioden. I Finland deltar i utarbetande även de statliga och kommunala myndigheterna samt andra aktörer som deltar i genomförandet av programmet.

Enligt 3 mom. ansvarar arbets- och näringsministeriet utifrån de förslag som avses i 2 mom. för att i samarbete med övriga ministerier, landskapsförbunden inom programområdet och andra aktörer som deltar i genomförandet av programmet utarbeta ett programförslag som föreläggs statsrådet för godkännande. Statsrådet ansvarar för godkännandet vilket även är fallet i fråga om alla andra operativa program som samfinansieras av Europeiska unionen. För det slutliga antagandet av programmet ansvarar Europeiska kommissionen. Dessutom föreslås det att delegationen för regional- och strukturpolitik som avses i 13 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten ska ansvara för den nationella samordningen av beredningen av programförslag för samarbetet över de yttre gränserna. Delegationen för regional- och strukturpolitik ansvarar även i övrigt för samordningen av både det nationella programarbetet och Europeiska unionens programarbete i anslutning till regionutvecklingen. I programmen får det utan ett uttryckligt beslut av kommissionen göras sådana ändringar enligt artikel 6.1 i genomförandeförordningen som inte i väsentlig grad påverkar programmets karaktär och mål. Om dessa ändringar inverkar på finska statens medfinansiering, ska ändringarna överlämnas till statsrådet för godkännande. Vid revisioner av det gemensamma operativa programmet enligt artikel 6.2 i genomförandeförordningen iakttas i det nationella förfarandet vad som föreskrivs om beredning och godkännande av dem i paragrafens 2 mom. Övervakningskommittén för det gemensamma operativa programmet kan besluta om små ändringar.

9 §. Finansieringsöverenskommelse. Bestämmelser om finansieringsöverenskommelser finns i artikel 10.8 och 10.10 i ENI-förordningen och artikel 8 i genomförandeförordningen. Med finansieringsöverenskommelse avses en överenskommelse som kommissionen ska ingå med vart och ett av partnerländerna, och i situationer där partnerlandets samfinansieringsandel överförs till förvaltningsmyndigheten även med andra deltagande medlemsstater, partnerländer i samarbetet över de yttre gränserna och förvaltningsmyndigheten eller landet där förvaltningsmyndigheten finns.

I 1 mom. föreslås det att arbets- och näringsministeriet ska underteckna finansieringsöverenskommelsen, dock efter att först ha hört det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet. Finansieringsöverenskommelsen innehåller bestämmelser om den andel av samfinansieringen som partnerlandet i samarbetet över de yttre gränserna ansvarar för, såsom finansieringens belopp, användning av medel, villkor, betalningsvillkor, inspektioner och återkrav.

Enligt 2 mom. får det i finansieringsöverenskommelsen även tas in andra bestämmelser som krävs för genomförandet av programmet och som preciserar de olika avtalsparternas ansvar.

I 3 mom. föreslås det att förvaltningsmyndigheten för det gemensamma operativa programmet ska kunna ingå ett samförståndsavtal som kompletterar finansieringsöverenskommelsen eller en annan motsvarande överenskommelse med en myndighet i partnerlandet eller en aktör som denna bemyndigat, en sådan aktör kan vara t.ex. Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, och då ska finansieringen kanaliseras genom denna aktör. Dessa överenskommelser ska överensstämma med både Europeiska unionens bestämmelser och bestämmelserna i detta lagförslag. Genom en sådan överenskommelse kan man redan på förhand avgöra olika praktiska frågor som gäller genomförandet av programmet. En sådan överenskommelse ska innan den undertecknas delges arbets- och näringsministeriet.

10 §. Vissa verkställighetsarrangemang. I paragrafen föreslås en bestämmelse som i sak motsvarar 10 § i den gällande lagen. Det fö-

reslås att Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling ska läggas till de aktörer som arbets- och näringsministeriet eller förvaltningsmyndigheten kan ingå ett avtal om verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom det gemensamma operativa programmet.

3 kap. Stödförfarande

11 §. Stödmottagare. I paragrafen föreslås grundläggande bestämmelser om stödmottagarna i gemensamma operativa program. Stödmottagare kan vara både offentlig- och privaträttsliga juridiska personer. Stödmottagare enligt denna lag ska inte vara fysiska personer, eftersom projektens karaktär i regel är sådan att det är svårt för en enskild person att genomföra dem. Eftersom det centrala tillvägagångssättet i ENI-programmen är att projekten genomförs som gränsöverskridande projekt, krävs det alltid att fler än en stödmottagare deltar i ett projekt. I artikel 45 i genomförandeförordningen konstateras det att projekten ska ha stödmottagare från minst en av de deltagande medlemsstaterna och ett av de deltagande partnerländer som förtecknas i bilagan till ENI-förordningen eller Ryssland. Stöd ska alltid beviljas den samordnande stödmottagaren för verksamhet som genomförs tillsammans med de andra stödmottagarna. I den nationella stödlagstiftningen är den vedertagna finska termen tuensaaja (på svenska stödmottagare), och det föreslås att denna term används även i denna lag, fastän man i Europeiska unionens lagstiftning använder termen edunsaaja (på svenska stödmottagare).

12 §. Projekt. Paragrafen innehåller bestämmelser om projekt genom vilka gemensamma operativa program genomförs. Projekten ska utöver de krav som anges i EU-lagstiftningen även uppfylla kraven enligt detta lagförslag. Dessutom kan bestämmelser om kompletterande krav som projekten ska uppfylla tas in i både programdokumentet och finansieringsöverenskommelserna. Dessa förpliktar alla deltagande stater. Enligt 2 mom. har den samordnande stödmottagaren en viktig ställning i ENI-programmen. Den ansvarar för förvaltningen av projektet gentemot den myndighet som beviljar stöd.

Dessutom undertecknar den både ansökan om stöd och stödavtalet för de andra som deltar i projektets räkning och sköter kommunikationen med det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet. Bestämmelser om den samordnande stödmottagaren och dess uppgifter finns i artikel 48 i genomförandeförordningen.

13 §. Förvaltningsmyndighetens uppgifter vid stödförfarandet. I paragrafen föreslås det bestämmelser om de uppgifter som förvaltningsmyndigheterna för gemensamma operativa program har vid stödförfarandet. Uppgifterna motsvarar i regel de uppgifter som förvaltningsmyndigheten hade under den föregående programperioden. Förvaltningsmyndigheten ansvarar för Europeiska unionens finansiering och den motsvarande nationella finansiering som anvisats programmet och eventuell annan finansiering som anvisats programmet, inklusive beviljande och utbetalning av, tillsyn över och återkrav av finansiering som anvisats från ett partnerland till programmet.

Enligt 2 mom. ingår förvaltningsmyndigheten ett stödavtal med den samordnande stödmottagaren. I paragrafen föreskrivs det om minimi innehållet i stödavtalet.

14 §. Allmänna villkor och stödvillkor. I paragrafen anges allmänna villkor och stödvillkor som gäller projekt och beviljande av stöd. I 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken ett projekt ska överensstämma med det gemensamma operativa programmet som projektet kommer att finansieras inom. Stödet ska dessutom vara motiverat med tanke på målen för användning av stödet. Dessa är allmänna krav inom programarbetet.

Enligt 2 mom. kan stöd beviljas endast för kostnader som uppstått efter att stödavtalet har undertecknats. Enligt artikel 48.3 och 48.4 i genomförandeförordningen får undantag göras från denna huvudregel i vissa fall såsom i fråga om vissa kostnader för resor. Stöd får dock inte beviljas retroaktivt för redan slutförda projekt.

I 3 mom. finns en bestämmelse som allmänt gäller projektverksamheten och enligt vilken stödet inte får vara verksamhetsstöd. Stöd beviljas alltid separata projekt enligt programmet och inte den normala verksam-

heten vid organisationen som ansöker om stöd.

Enligt 4 mom. tillämpas utöver lagen om offentlig upphandling (348/2007) även de särskilda bestämmelserna i artiklarna 52–56 i genomförandeförordningen. Genom dessa säkerställs de grundläggande bestämmelserna om upphandling även vid upphandlingen i länder som inte omfattas av unionens upphandlingsbestämmelser.

15 §. Beviljande av stöd. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelserna om beviljande av stöd. Stöd beviljas antingen enligt den kostnadsmodell som förvaltningsmyndigheten godkänt eller utifrån godtagbara, faktiska, för genomförandet av projektet behövliga och till beloppet rimliga kostnader som projektet orsakar. I paragrafen föreslås dessutom bestämmelser om stödavtalets minimi innehåll. En förutsättning för beviljande av stöd är även att stödet ska beviljas i enlighet med övervakningskommitténs eller urvalskommitténs förslag, om det inte kan påvisas att projektet strider mot antingen Europeiska unionens lagstiftning, den nationella lagstiftningen om projektet eller programmet. Förvaltningsmyndigheten ska i projektförslaget göra de ändringar som preciserar övervakningskommitténs eller urvalskommitténs förslag, och genom vilka överensstämmelsen med lagen och programmet säkerställs i situationer där projektets överensstämmelse med lagen och programmet kan säkerställas genom sådana ändringar som inte ändrar projektets karaktär eller målsättningar.

Enligt 2 mom. kan stöd beviljas även utan en förslagsinfordran. Detta innebär enligt genomförandeförordningen t.ex. sådana fall där det organ som tilldelas projektet har ett rättsligt eller faktiskt monopol.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om stödformerna, grunderna för hur stöd fastställs, användningsändamålen och maxibeloppen eller medfinansieringen samt förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §. Godtagbara kostnader. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelser om godtagbara kostnader för projekt. Enligt 1 mom. ska kostnaderna överensstämma med både den tillämpliga lagstiftningen och programmet. Paragrafen är till sin karaktär informativ,

men det har i det praktiska projektarbetet observerats att en bestämmelse av detta slag är nödvändig.

I 2 mom. anges de godtagbara kostnadsmodellerna. I artiklarna 47–51 i genomförandeförordningen finns bestämmelser om godtagbara kostnader.

17 §. Stödbelopp. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelser om stödbeloppet. Huvudregeln är att stödet inte får täcka det fulla beloppet av kostnaderna för ett projekt och stödmottagaren själv ska delta i de kostnader som orsakas av projektet, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller programmet. Stödmottagarens egen finansieringsinsats främjar ofta att projektet genomförs på ändamålsenligt sätt. När det gäller tekniskt stöd är det på grund av projektets karaktär inte heller nödvändigt att kräva att stödmottagaren ska delta i kostnaderna.

18 §. Ansökan om stöd. Enligt paragrafen ska ansökan om stöd lämnas till det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för programmet i fråga. Vid ansökan om stöd iakttas i övrigt vad som föreskrivs om ansökan i genomförandeförordningen och programdokumentet.

19 §. Stödavtal I paragrafen föreslås en bestämmelse om stödavtal. Det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för programmet ingår utifrån beslutet om beviljande av stöd ett stödavtal med de projekt som genomför programmet. Den samordnande stödmottagaren undertecknar stödavtalet på stödmottagarnas vägnar. I paragrafen föreskrivs det även om minimiinnehållet i stödavtalet.

20 §. Utbetalning av stöd. Enligt paragrafen ska ansökan om utbetalning av stöd riktas till det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet. I samband med den sista ansökan om utbetalning granskas genomförandet av projektet i fråga om både innehåll och finansiering. En förutsättning för utbetalningen av den sista posten är att en godtagbar redogörelse för användningen av stödet och genomförandet av projektet har lämnats till det landskapsförbund som beviljat stödet.

Eftersom projektet genomförs i flera länder är det för att säkerställa att ansökan om utbetalning är korrekt viktigt att det utlåtande av

en oberoende revisor som avses i 2 mom. i paragrafen fogas till ansökan om utbetalning.

Enligt 3 mom. får den myndighet som beviljar stöd liksom i nuläget betala ut ett förskott till projektet.

Enligt 4 mom. får det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser utfärdas om utbetalning, tidsfristen för ansökan om utbetalning, förfarandet i fråga om förskott samt förskottsbeloppet.

4 kap. **Tillsynen över gemensamma operativa program**

21 §. Revisionsmyndighetens inspektionsrätt. I paragrafen föreslås bestämmelser om revisionsmyndighetens inspektionsrätt. För skötseln av revisionsmyndighetens uppgifter är det nödvändigt att revisionsmyndighetens inspektionsrätt är tillräckligt omfattande. Bestämmelser om inspektionsrätt ska även tas in i finansieringsöverenskommelsen enligt 9 § samt stödavtalet mellan förvaltningsmyndigheten och den samordnande stödmottagaren.

22 §. Förvaltningsmyndighetens inspektioner och inspektionsrätt. Förvaltningsmyndigheten ansvarar för uppföljningen av och tillsynen över användningen av den av myndigheten beviljade finansieringen i enlighet med vad som föreskrivs om det i Europeiska unionens lagstiftning. Dessutom kan det i finansieringsöverenskommelsen avtalas närmare om hur förvaltningsmyndigheten i praktiken följer upp och övervakar användningen av stöd.

För att säkerställa detta ska förvaltningsmyndigheten genom bl.a. administrativa kontroller och kontroller på plats säkerställa att de produkter och tjänster som samfinansierats genom fonderna har levererats och att de utgifter som stödmottagarna redovisat har betalats och att dessa är förenliga med unionslagstiftningen, den nationella lagstiftningen, strukturfondsprogrammet och stödvillkoren. Förvaltningsmyndigheten ska utföra ett tillräckligt antal inspektioner för att dessa ska ge en rimlig säkerhet om transaktionernas laglighet och korrekthet. Skötseln av uppgiften kräver att förvaltningsmyndigheten har möjlighet att utföra inspektioner på plats. Förvaltningsmyndigheten kan bemyndiga en

annan myndighet eller en oberoende revisor att för sin räkning utföra sådana inspektioner.

23 §. Skyldigheter för den som är föremål för inspektion. I paragrafen föreslås en bestämmelse om skyldigheter för den som är föremål för inspektion. Bestämmelsen motsvarar den gällande bestämmelsen.

24 §. Kontrollkontaktpunkt. Enligt Europeiska unionens lagstiftning ska det utses en kontrollkontaktpunkt. Kontrollkontaktpunkten ska finnas vid arbets- och näringsministeriet. I programdokumentet beskrivs kontrollkontaktpunktens uppgifter närmare.

25 §. Handräckning. I paragrafen föreslås en bestämmelse som motsvarar 22 § i den gällande lagen. Utöver förvaltningsmyndigheten har även revisionsmyndigheten rätt till handräckning.

5 kap. Särskilda bestämmelser

26 §. Rätt att få uppgifter. I paragrafen föreslås det att på rätten att få uppgifter tillämpas vad som i 28 § i finansieringslagen och artikel 74 i genomförandeförordningen beskrivs om arbets- och näringsministeriets, landskapsförbundets och revisionsmyndighetens rätt att få uppgifter. Enligt 28 § i finansieringslagen har arbets- och näringsministeriet, landskapsförbunden och revisionsmyndigheten trots bestämmelserna om sekretess rätt att av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter som gäller den som ansöker om stöd eller stödmottagaren. Ansökan om och beviljande av stöd är alltid förenade med en eventuell risk för missbruk. Den som ansöker om stöd är skyldig att i sin ansökan lämna tillräckliga uppgifter för att stöd ska kunna beviljas och betalas ut, men den myndighet som beviljar stöd eller övervakar stödet ska ha tillräckligt omfattande rättigheter att säkerställa att de uppgifter som lämnats är korrekta och också i övrigt kontrollera uppgifter som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd och övervakning av stödet. Nödvändigheten av att få en viss uppgift ska motiveras.

I 28 § 4 mom. i finansieringslagen finns särskilda bestämmelser om de uppgifter som fås av skatteförvaltningen. Arbets- och näringsministeriet och landskapsförbundet ska ha rätt att avgiftsfritt av skatteförvaltningen

få sådana uppgifter om sökanden och stödmottagaren som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd och övervakning av stödet. Rätten att få uppgifter omfattar också sådana uppgifter som annars är sekretessbelagda. I paragrafen nämns dessutom att uppgifterna kan lämnas också elektroniskt eller genom en teknisk anslutning. De uppgifter som begärts får inte användas för något annat ändamål än vad det har lämnats ut för.

27 §. Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter. På uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter tillämpas bestämmelserna i 28 § i finansieringslagen.

28 §. Återkrav av stöd och upphörande av utbetalning. I paragrafen föreslås det att på återkrav tillämpas 37 § i finansieringslagen. Stöd för projekt inom ramen för ENI-programmet beviljas av det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet. Det är skäl att även i finansieringsöverenskommelserna ta in bestämmelser om dessa principer och förfaringsätt så att man kan säkerställa att de är bindande även för de ryska aktörerna.

Den myndighet som beviljat stödet är skyldig att avbryta utbetalningen till projektet eller att återkräva stödet. I de fall som avses i 37 § 1 mom. i finansieringslagen har myndigheten ingen prövningsrätt utan den ska avbryta utbetalningen av stödet och återkräva det utbetalda stödet antingen helt eller delvis. Enligt 1 mom. 1 punkten är en grund för ett sådant förfarande att det för beviljandet, utbetalningen eller övervakningen av stödet har lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter eller att sådana uppgifter har hemlighållits och att lämnandet av felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållandet av uppgifter väsentligen har inverkat på erhållandet av finansiering. Med felaktiga uppgifter avses sådana uppgifter som inte motsvarar de faktiska förhållandena vid den tidpunkt då uppgifterna lämnades. Med vilseledande uppgifter avses sådana uppgifter och ett sådant sätt att lämna uppgifterna som ger en felaktig bild av den faktiska situationen, och leder till att myndigheten inte får en riktig bild av situationen till stöd för sitt beslut. Med hemlighållande av uppgifter avses att man låter bli att lämna korrekta uppgifter t.ex. när de uppgifter som lämnas till myndigheten i samband med ansökan om stöd

ändras eller att alla relevanta uppgifter inte lämnats till inspektören vid en inspektion. Proportionalitetsprincipen förutsätter i fråga om avbrott i utbetalningen och återkrav att de oegentligheter som nämns i momentet har haft en väsentlig inverkan på beviljande av stöd, och på utbetalning och övervakning av stödet. Med väsentlighet avses i fråga om beviljande av stöd att stöd inte skulle ha beviljats till ett belopp enligt stödbeslutet eller att det skulle ha påverkat bl.a. villkoren för stöd. Som grund för utbetalningen är stödmottagaren skyldig att lämna tillräckligt omfattande, exakta och korrekta uppgifter.

Utbetalningen ska avbrytas och redan utbetalt stöd ska återkrävas enligt 2 punkten i ett fall där stödmottagaren har vägrat lämna för utbetalningen eller övervakningen av stödet behövliga uppgifter eller i samband med en inspektion har vägrat uppfylla stödmottagarens skyldigheter enligt lag för att möjliggöra inspektionen. Enligt 3 punkten ska utbetalningen av stöd avbrytas och stödet återkrävas om stödet har använts för något annat ändamål än vad det har beviljats för. Enligt 4 punkten leder också annat underlåtande av att följa villkoren i understödsbeslutet till att utbetalningen av stödet upphör och att stödet återkrävs.

I 37 § 2 mom. i finansieringslagen finns bestämmelser om sådana fall när det gäller avbrytande av utbetalning och återkrävande av stöd där myndigheten har prövningsrätt. I de fall som avses i momentet är det fråga om stödmottagarens förfaranden som inte i alla situationer är så väsentliga att de nödvändigtvis leder till att utbetalningen av stödet upphör eller att stödet återkrävs. Myndigheten ska från fall till fall överväga huruvida det i det aktuella fallet, med beaktande av samtliga omständigheter, bör vidtas åtgärder för återkrävande av stödet eller avbrytande av utbetalningen av stödet. Om det är fråga om ett fall där sådana oegentligheter i genomförandet av projektet som beskrivs i momentet har upptäckts vid inspektion som utförs antingen av en utomstående eller av myndigheten själv, ska myndigheten fatta ett motiverat beslut om vilka åtgärder den ska vidta med anledning av saken.

Belopp som uppgår till högst 100 euro per stöd behöver inte återkrävas.

Det föreslås också bestämmelser om återbetalning av sådant stöd som beviljats flera stödmottagare gemensamt. Alla stödmottagare ansvarar solidariskt för återbetalningen av stödet.

På grund av ENI-programmens internationella karaktär är det viktigt att man, i motsats till vad som är fallet i fråga om det nationella strukturfondsprogrammet, på återkrav även kan tillämpa vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 28 § 2 mom. i lagförslaget har arbets- och näringsministeriet rätt att på det sätt som anges närmare i 41 § i finansieringslagen återkräva medel som betalats till förvaltningsmyndigheten. Rätt till återkrav föreligger om det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet har använt medlen för något annat ändamål än vad de har beviljats för eller om landskapsförbundet väsentligen brutit mot vad som föreskrivs om användningen av medlen eller mot villkoren i beslutet om anvisande av medlen.

29 §. Ansvaret för stöd som inte återkrävs. I paragrafen föreslås en bestämmelse om ansvarsfördelningen i fråga om stöd som återkrävs. Bestämmelsen motsvarar den gällande bestämmelsen.

30 §. Datasystemet för övervakning av gemensamma operativa program. Enligt paragrafen ska förvaltningsmyndigheten för respektive program förvalta ett datasystem för övervakning av gemensamma operativa program. Bestämmelser om datasystemets innehåll finns i Europeiska unionens lagstiftning.

31 §. Ändringssökande. I paragrafen föreslås bestämmelser om ändringssökande som i sak motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen. Det föreslås att för tydlighetens skull ska bestämmelsen om ändringssökande av övervakningskommitténs och urvalskommitténs avgöranden med avvikelse från nuläget tas in i denna paragraf i stället för i paragrafen om övervakningskommittén och urvalskommittén.

32 §. Ikraftträdande. Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Enligt 2 mom. upphävs genom denna lag lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna. På stöd som beviljats före ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas de

bestämmelser som gällde när stödet beviljades. Enligt 3 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag vidtas innan lagen träder i kraft.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Två paragrafer i lagförslaget innehåller bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser får utfärdas om stödformerna, grunderna för fastställande av stöd, användningsändamålen och maximibeloppen eller medfinansieringen samt förfarandet. Vid behov får genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser utfärdas även om utbetalningen av stöd, tidsfristen för ansökan om utbetalning, förfarandet i fråga om förskott samt förskottsbeloppet.

3 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen ska träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program är ett landskapsförbund. Landskapsförbunden är samkommuner som avses i kommunallagen. I 6 § i lagförslaget anges landskapsförbundets uppgifter genom att hänvisa till Europeiska unionens lagstiftning och bestämmelserna i lagförslaget. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer med grundlagens 121 § 2 mom. enligt vilket bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag (GrUU 14/2008 rd).

Enligt 7 § i lagförslaget ska det för övervakningen av varje gemensamt operativt program tillsättas en övervakningskommitté som de deltagande länderna utser medlemmar till. De finländska medlemmarna i övervakningskommittén utses av statsrådet. Till finländska medlemmar kan utnämnas företrädare för landskapsförbunden inom programområdet, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, närings-, trafik- och miljö-

centralerna samt i den mån det är möjligt företrädare för företagare, föreningar och kommuner som har samband med genomförandet av programmet. Bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter finns i genomförandebestämmelserna som antagits som kommissionens förordning. Övervakningskommittén kan tillsätta en separat urvalskommitté för projekt och beslutar om dess sammansättning och uppgifter. Urvalskommitténs finländska medlemmar utnämns av arbets- och näringsministeriet. Till dessa kommittéer hör även andra än finländska medlemmar. Urvalskommitténs uppgifter omfattar att yttra sig om projektförslag. Både övervakningskommittén och urvalskommittén utövar offentlig makt och har myndighetsuppgifter.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får ges endast myndigheter. Övervakningskommitténs uppgifter baserar sig till de centrala delarna på Europeiska unionens lagstiftning. Bestämmelser om kommittéernas uppgifter ska utfärdas genom lag. Medlemmarna handlar under tjänsteansvar och på dem ska de allmänna förvaltningslagarna tillämpas. Eftersom en del av medlemmarna i övervakningskommittén och urvalskommittén inte är finländare, ska ärendet även granskas med tanke på bestämmelsen om suveränitet i 1 § 1 mom. i grundlagen. Eftersom kommittéerna varken har inspektionsbefogenheter eller andra befogenheter och de fattar sina beslut enhälligt har grundlagsutskottet inte sett det som ett suveränitetsproblem att liknande organ har sådana befogenheter (GrUU 40/2000 rd, GrUU 14/2008 rd).

Övervakningskommitténs och urvalskommitténs uppgifter kommer inte att utvidgas med tanke på grundlagen. I lagförslaget ingår det förbud mot ändringssökande. Enligt 31 § 2 mom. i den föreslagna lagen får ett beslut av övervakningskommittén som gäller urvalsgrunderna för projekt eller val och finan-

siering av projekt eller ett beslut som gäller fastställande av urvalskommitténs yttrande inte överklagas genom separata besvär. Det är dock alltid möjligt att söka ändring i det skedet när förvaltningsmyndigheten meddelar den som ansöker om stöd ett slutligt beslut jämte motiveringar. Stödet för ENI-program är dock alltid beroende av prövning och stödmottagaren har i princip inte rätt att få finansiering. Det handlar inte om beslut enligt 21 § 1 mom. i grundlagen som gäller en individs rättigheter och skyldigheter, och grundlagsutskottet har ansett att besvärshöjden inte påverkar lagstiftningsordningen (GrUU 14/2008 rd s. 2).

Enligt 9 § i lagförslaget undertecknar arbets- och näringsministeriet finansieringsöverenskommelsen med kommissionen och varje partnerland i samarbetet över de yttre gränserna. Finansieringsöverenskommelsen ingås mellan Ryssland och Europeiska kommissionen. Överenskommelsen får enligt artikel 8 i genomförandeförordningen undertecknas även av förvaltningsmyndigheten för programmet i stället för av det land som är värdland för förvaltningsmyndigheten. I Finland undertecknas överenskommelsen dock av arbets- och näringsministeriet som enligt Europeiska unionens lagstiftning och detta lagförslag ansvarar för den nationella myndighetens uppgifter i anslutning till det europeiska grannskapsinstrumentet. För Finlands del avtalas det i överenskommelsen om administrativa omständigheter som är bindande för arbets- och näringsministeriet och som preciserar Europeiska unionens lagstiftning.

Arbets- och näringsministeriet eller förvaltningsmyndigheten får enligt 10 § i lagförslaget med vissa internationella aktörer

avtala om verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom det gemensamma operativa programmet. Grundlagsutskottet har ställt vissa krav när det gäller att ge en myndighet befogenhet att ingå avtal (GrUU 48/2005 rd). Av 94 § 1 mom. i grundlagen följer att myndigheter inte genom en vanlig lag kan ges befogenhet att ingå avtal i ärenden som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse eller som kan beslutas bara med riksdagens samtycke.

I de överenskommelser som nämns i 9 och 10 § är det fråga om delegering av befogenhet att ingå avtal, och de är till karaktären överenskommelser som preciserar för Finland bindande lagstiftning i vilka det avtalas om olika lagenliga praktiska förfaringsätt. De hör alltså inte till området för lagstiftningen och är inte heller i övrigt betydelsefulla med tanke på grundlagen. Dessutom förutsätts det att de internationella aktörer som avtal kan ingås med framgår av lagen. Av lagförslaget framgår de aktörer som avtal ingås med. Arbets- och näringsministeriet har som den myndighet i medlemsstaterna som ansvarar för programmen ingått flera liknande överenskommelser t.ex. om förvaltning av programmen för europeiskt territoriellt samarbete.

Lagförslaget ska anses uppfylla dessa krav (GrUU 14/2008 rd s. 3, GrUU 14/2014).

Med anledning av vad som nämns ovan anses det att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om samarbete över de yttre gränserna

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet och genomförandet av gemensamma operativa program inom det gränsöverskridande samarbete vid Europeiska unionens yttre gränser som samfinansieras inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet samt på beviljande, förvaltning och inspektion av samt tillsyn över den finansiering som används för genomförandet av programmen, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas även statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *gemensamt operativt program* program genom vilket flerårigt samarbete som överskrider de yttre gränserna genomförs och vilket delvis finansieras med Europeiska unionens stöd,

2) *unionsfinansiering* finansiering av gemensamma operativa program inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet,

3) *nationell finansiering* finansiering, förmån eller prestation som anvisas av finska staten, en kommun eller något annat finländskt offentlighetsligt samfund för en stödberättigande åtgärd och vars värde kan fastställas i pengar,

4) *stöd* bidrag som beviljas av statens eller Europeiska unionens medel eller andra medel som anvisats för programmet,

5) *stödmottagare* en offentlig- eller privaträttslig juridisk person som gentemot den myndighet som beviljat stöd och den samordnande stödmottagaren ansvarar för genomförandet av ett projekt som fått finansiering från programmet,

6) *samordnande stödmottagare* en offentlig- eller privaträttslig aktör som ansvarar för att inleda och genomföra ett projekt och som har valts enhälligt av de aktörer som deltar i genomförandet av projektet,

7) *partnerland* Ryska federationen,

8) *finansieringsöverenskommelse* en överenskommelse mellan kommissionen och de länder som deltar i det gemensamma operativa programmet,

9) *stöдавtal* ett dokument som gäller finansieringen av ett projekt och som ska upprättas mellan den samordnande stödmottagaren och det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet,

10) *stödbeslut* ett sådant beslut om finansiering av ett projekt som förvaltningsmyndigheten fattar utifrån övervakningskommitténs eller urvalskommitténs beslut,

11) *stora infrastrukturinvesteringsprojekt* sådana projekt enligt artikel 2 p i genomförandeförordningen som omfattar flera olika arbeten, projekt eller tjänster avsedda att tillsammans fullgöra en odelbar uppgift av specifik natur och som har tydligt fastställda mål av gemensamt intresse med sikte på att genomföra gränsöverskridande investeringar,

12) *utvecklingsprojekt* tidsmässigt begränsad utvecklingsverksamhet som baserar sig på en projektplan och genom vilken målen för programmet genomförs och vars syfte inte är att skapa omedelbar ekonomisk fördel för stödmottagaren,

13) *ENI-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 om inrättande av ett europeiskt granskapsinstrument,

14) *genomförandeförordningen* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av sådana program för gränsöverskridande samarbete som finansieras inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 om inrättande av ett europeiskt granskapsinstrument, och

15) *finansieringslagen* lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014).

2 kap.

Myndigheter och programarbete

3 §

Ministerierna

Arbets- och näringsministeriet ansvarar i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning för de uppgifter i anslutning till det europeiska granskapsinstrumentet som ska skötas av den nationella myndigheten. Arbets- och näringsministeriet är även den kontrollkontaktpunkt som avses i artikel 4 i genomförandeförordningen.

Utrikesministeriet ansvarar för frågor i anslutning till de yttre förbindelserna vid samarbetet över de yttre gränserna som finansieras inom ramen för det europeiska granskapsinstrumentet.

4 §

Revisionsmyndighet

Revisionsmyndigheten för programmet finns i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet och fullgör de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning och denna lag.

Revisionsmyndigheten ska även lämna en rapport och ett yttrande om förvaltnings- och kontrollsystemet i enlighet med artikel 25.2 i genomförandeförordningen.

5 §

Revisorsgruppen

Revisionsmyndigheten ska bistås av en revisorsgrupp som revisionsmyndigheten är ordförande för och som varje stat som deltar i programmet ska utse en medlem till.

Medlemmen i revisorsgruppen ska lämna revisionsmyndigheten den information som krävs för myndighetens arbete om de utgifter som orsakats inom medlemmens område och som har samband med verksamhet enligt den godkända revisionsplanen. Medlemmen i revisorsgruppen ska bistå revisionsmyndigheten vid ordnandet av inspektioner som utförs inom den stats område som medlemmen företräder. Medlemmen i Ryska federationens revisorsgrupp får tillsammans med revisionsmyndigheten delta i inspektioner som gäller användningen av Ryska federationens nationella medfinansiering i enlighet med vad som anges i finansieringsöverenskommelsen mellan republiken Finland, Ryska federationen och Europeiska unionen.

6 §

Förvaltningsmyndighet

Förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program är det landskapsförbund som nämns i programdokumentet.

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att det gemensamma operativa programmet förvaltas i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning inom programområdet och fullgör de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning och denna lag samt de uppgifter som det avtalats om i finansieringsöverenskommelsen och programdokumentet.

Förvaltningsmyndigheten ska organisera sin förvaltning på så sätt att de uppgifter som hänförs till det gemensamma operativa programmets genomförande, ekonomiska förvaltning och funktion för intern kontroll separeras så att uppgifternas oberoende kan säkerställas.

På inspektioner som förvaltningsmyndigheten utför tillämpas vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och denna lag samt vad som avtalats i finansieringsöverenskommelsen.

7 §

Övervakningskommitté och urvalskommitté

För övervakningen av genomförandet av varje gemensamt operativt program ska det tillsättas en övervakningskommitté enligt artikel 21 i genomförandeförordningen, och de länder som deltar i programmet ska utse medlemmar till denna kommitté. På övervakningskommitténs verksamhet och uppgifter tillämpas vad som föreskrivs om dem i artiklarna 23 och 24 i genomförandeförordningen.

Statsrådet utnämner övervakningskommitténs finländska medlemmar. Till finländska medlemmar kan utnännas företrädare för landskapsförbunden inom programområdet, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt i den mån det är möjligt företrädare för företagare, föreningar och kommuner inom programområdet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i kommitténs sammansättning för de finländska medlemmarnas del. På övervakningskommitténs medlemmar och sammansättning tillämpas även Europeiska unionens lagstiftning.

Övervakningskommittén får tillsätta en separat urvalskommitté för projekt. Övervak-

ningskommittén beslutar om urvalskommitténs sammansättning och dess uppgifter. Urvalskommitténs finländska medlemmar utnämns av arbets- och näringsministeriet.

Övervakningskommittén kan kalla experter till kommittén. Övervakningskommittén och urvalskommittén ska fatta sina beslut enhälligt.

På övervakningskommitténs och urvalskommitténs finländska medlemmar ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas när de sköter uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 §

Gemensamt operativt program

Samarbetet över de yttre gränserna genomförs som fleråriga gemensamma operativa program och i fråga om utarbetande, innehåll, godkännande och ändring av programmen iakttas vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och denna lag.

Landskapsförbunden inom programområdena ska utarbeta ett förslag som gäller det gemensamma operativa programmet i samarbete med de behöriga myndigheterna i övriga stater som deltar i programmet samt staten, kommunerna och övriga aktörer som deltar i genomförandet av programmet.

Arbets- och näringsministeriet ansvarar utifrån de förslag som avses i 2 mom. för att i samarbete med övriga ministerier, landskapsförbunden inom programområdet och andra aktörer som deltar i genomförandet av programmet utarbeta ett programförslag som föreläggs statsrådet för godkännande. För samordningen av det nationella utarbetandet och genomförandet av programförslag samt beredningen enligt partnerskapet ansvarar delegationen för regional- och strukturpolitik, som avses i 13 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014). Statsrådet beslutar om godkännandet av programförslaget för Finlands del.

När ett gemensamt operativt program ändras ska bestämmelserna om utarbetande och godkännande av förslag som gäller programmet iakttas i tillämpliga delar. Övervak-

ningskommittén för det gemensamma programmet kan dock besluta om ändringar av mindre betydelse.

9 §

Finansieringsöverenskommelse

Arbets- och näringsministeriet undertecknar programspecifika finansieringsöverenskommelser enligt artikel 8 i genomförandeförordningen efter att ha hört de landskapsförbund som är förvaltningsmyndigheter. I fråga om utarbetandet av och innehållet i en finansieringsöverenskommelse iakttas vad som föreskrivs i artikel 10.8 och 10.10 i ENI-förordningen och i artiklarna 8 och 9 i genomförandeförordningen.

I finansieringsöverenskommelsen får det även tas in andra bestämmelser som krävs för genomförandet av programmet och som preciserar de olika avtalsparternas ansvar.

Förvaltningsmyndigheten får vid behov i enlighet med bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning och denna lag ingå ett samförståndsavtal som kompletterar finansieringsöverenskommelsen eller en annan motsvarande överenskommelse med en myndighet i partnerlandet eller en aktör som bemyndigats av denna myndighet. Samförståndsavtal eller andra överenskommelser enligt vad som nämns ovan ska innan de undertecknas delges arbets- och näringsministeriet.

10 §

Vissa verkställighetsarrangemang

Arbets- och näringsministeriet eller förvaltningsmyndigheten för ett gemensamt operativt program får i ärenden som inte hör till området för lagstiftningen, som inte annars har avsevärd betydelse eller som inte annars kräver riksdagens samtycke med Europeiska kommissionen och med myndigheterna i de övriga stater som deltar i programmet samt Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling avtala om arrangemang som kan anses sedvanliga och som gäller verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom det gemensamma operativa programmet.

3 kap.

Stödförfarande

11 §

Stödmottagare

Stödmottagarna kan vara offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer som uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens lagstiftning och denna lag. Stöd beviljas den samordnande stödmottagaren för verksamhet som genomförs i samråd med de andra stödmottagarna som deltar i genomförandet av ett projekt.

12 §

Projekt

Ett projekt ska uppfylla de krav som ställs i genomförandeförordningen och denna lag samt i programmet och finansieringsöverenskommelsen.

Den samordnande stödmottagaren ska lämna projektansökan till den stödbeviljande förvaltningsmyndigheten och tillsammans med förvaltningsmyndigheten underteckna det stödavtal som utarbetas om genomförande av projektet.

Den samordnande stödmottagaren ansvarar för genomförandet av projektet och kommunikationen med förvaltningsmyndigheten.

I projektet ska det finnas minst en part från de EU-medlemsstater som deltar i programmet och en part från partnerlandet.

13 §

Förvaltningsmyndighetens uppgifter vid stödförfarandet

Det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet ansvarar för beviljande och utbetalning av samt tillsyn över och återkrav av Europeiska unionens medfinansiering och motsvarande nationella finansiering och annan finansiering som anvisats för genomförande av programmet.

Närmare bestämmelser ska tas in i finansieringsöverenskommelsen för programmet i enlighet med artikel 10.10 i ENI-förordningen. Beslutet om beviljande av stöd riktas till den samordnande stödmottagaren.

Förvaltningsmyndigheten ska med den samordnande stödmottagaren ingå ett stödavtal av vilket framgår åtminstone det beviljade stödbeloppet och de stödvillkor som baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen och som gäller användningen av stödet. I stödavtalet ska det även fastställas villkor som gäller utbetalning och återkrav samt andra skyldigheter som stödmottagaren ska uppfylla.

14 §

Allmänna villkor och stödvillkor

Ett projekt som understöds ska vara förenligt med det gemensamma operativa programmet och stödet ska vara motiverat med tanke på målen för användning av stödet.

Stöd får beviljas för kostnader som uppstått efter att det stödavtal som gäller projektet har undertecknats. Stöd får beviljas retroaktivt i de fall som avses i artikel 48.3 och 48.4 i genomförandeförordningen.

Stöd får inte användas som allmänt verksamhetsstöd.

När åtgärder inom projekt som genomförs i Finland vidtas ska utöver lagen om offentlig upphandling (348/2007) även bestämmelserna om upphandlingar i artiklarna 52–56 i genomförandeförordningen iaktas i fråga om användningen av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader.

15 §

Beviljande av stöd

Stöd beviljas ett projekt utifrån en ansökan i enlighet med den kostnadsmodell som förvaltningsmyndigheten godkänt eller utifrån godtagbara, faktiska, behövliga och till beloppet rimliga kostnader som projektet orsakar. Av stödbeslutet ska framgå det stödbelopp som beviljas, stödvillkoren samt förut-

sättningarna för utbetalning och återkrav. Stöd ska beviljas i enlighet med övervakningskommitténs eller urvalskommitténs förslag om projektförslaget överensstämmer med Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen om projektet samt programmet. För att säkerställa överensstämmelsen med lagen och programmet ska förvaltningsmyndigheten göra sådana behövliga ändringar i stödbeslutet och stödavtalet som preciserar övervakningskommitténs eller urvalskommitténs förslag.

Stöd kan även beviljas utan en förslagsinfordran i enlighet med artikel 41 i genomförandeförordningen.

Närmare bestämmelser om stödformerna, grunderna för fastställande av stöd, användningsändamålen och maximibeloppen eller medfinansieringen och förfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Godtagbara kostnader

Kostnaderna för ett projekt är godtagbara om de överensstämmer med det gemensamma operativa programmet, den tillämpliga EU-lagstiftningen och denna lag samt annan lagstiftningen som tillämpas på projektet.

Stöd får i enlighet med genomförandeförordningen beviljas som stöd som baserar sig på faktiska kostnader eller som en procentbaserad ersättning, som enhetskostnader eller som ett enhetsbelopp.

Stöd beviljas för de kostnader som orsakas av ett projekt och från vilka intäkter som direkt hänförs till eller har samband med projektet har dragits av.

17 §

Stödbelopp

Stödet får inte täcka det fulla beloppet av kostnaderna för ett projekt och stödmottagaren ska själv delta i de kostnader som orsakas av projektet, om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta eller något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller

programmet. I projekt som gäller tekniskt stöd får stödet täcka samtliga godtagbara kostnader.

18 §

Ansökan om stöd

Ansökan om stöd ska lämnas till det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för programmet i fråga.

Vid ansökan om stöd iakttas vad som föreskrivs om ansökan i genomförandeförordningen och programdokumentet.

19 §

Stödavtal

Det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för programmet ingår utifrån beslutet om beviljande av stöd ett stödavtal med de projekt som genomför programmet. Av stödavtalet om användningen av stödet ska framgå det beviljade stödbeloppet och de stödvillkor som anges i denna lag samt förutsättningarna för utbetalning och återkrav. Av stödavtalet ska dessutom framgå de krav och villkor som anges i Europeiska unionens lagstiftning och finansieringsöverenskommelsen och som väsentligen inverkar på användningen och utbetalningen av stödet.

20 §

Utbetalning av stöd

Ansökan om utbetalning av stöd ska riktas till det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet. En förutsättning för utbetalningen av den sista posten är att en godtagbar redogörelse för genomförandet av projektet och användningen av medel samt finansieringen i enlighet med stödbeslutet har lämnats till den myndighet som beviljat stödet. En tidsfrist kan fastställas för ansökan om utbetalning.

Till ansökan om utbetalning ska fogas en oberoende revisors bekräftelse på att varorna och tjänsterna har levererats och att stödmot-

tagarna har betalat de utgifter de redovisat. En finländsk revisor ska uppfylla de krav som ställs på en revisor i 21 § 2 mom.

Den myndighet som beviljar stöd får besluta att den till projektet betalar ut ett förskott av Europeiska unionens medfinansiering och motsvarande nationella finansiering samt annan medfinansiering som anvisats programmet.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om utbetalning, tidsfristen för ansökan om utbetalning, förfarandet i fråga om förskott samt förskottsbeloppet.

4 kap.

Tillsynen över gemensamma operativa program

21 §

Revisionsmyndighetens inspektionsrätt

Revisionsmyndigheten har med avseende på användningen av medel rätt att utföra inspektioner av förvaltningsmyndigheten och stödmottagarna. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet.

Revisionsmyndigheten får genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för sin räkning utföra en i 1 mom. avsedd inspektion av stödmottagaren. Den finländska revisorn ska vara en revisor som avses i revisionslagen (459/2007).

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på revisorn när denne sköter uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

För att en inspektion ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet och rätt att inspektera dessa samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennes informationssystem och handlingar. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av perma-

nent natur. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av stöd, om genomförandet av inspektionen på tillbörligt sätt förutsätter detta. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) följas.

På inspektioner som utförs i stater som deltar i ett gemensamt operativt program tillämpas utöver den nationella lagstiftningen i fråga även vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning samt vad som avtalats i finansieringsöverenskommelsen.

22 §

Förvaltningsmyndighetens inspektioner och inspektionsrätt

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för uppföljningen av och tillsynen över användningen av den av myndigheten beviljade finansieringen i enlighet med vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och vad som avtalats i finansieringsöverenskommelsen.

Förvaltningsmyndigheten ska se till att de finansierade tjänsterna och varorna inspekteras i enlighet med vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. På inspektioner som utförs av förvaltningsmyndigheten tillämpas vad som föreskrivs i denna lag och i Europeiska unionens lagstiftning.

Förvaltningsmyndigheten får utföra inspektioner av stödmottagarna. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet.

För att en inspektion ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet och rätt att inspektera dessa samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennes informationssystem och handlingar. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av stöd, om genomförandet av inspektionen

på tillbörligt sätt förutsätter detta. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen följas.

Förvaltningsmyndigheten kan genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att utföra en inspektion som avses i 3 mom. Utomstående experter får på begäran av förvaltningsmyndigheten anlitas vid inspektioner. På revisorer och utomstående experter tillämpas bestämmelserna i 21 § 2 och 3 mom.

På inspektioner som utförs i stater som deltar i ett gemensamt operativt program tillämpas utöver den nationella lagstiftningen i fråga även vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning samt vad som avtalats i finansieringsöverenskommelsen.

23 §

Skyldigheter för den som är föremål för inspektion

Den som är föremål för en inspektion som avses i 21 och 22 § är för utförande av inspektionen skyldig att utan ogrundat dröjsmål och utan ersättning för inspektören lägga fram alla nödvändiga räkenskapshandlingar samt övrigt material som har samband med användningen av finansieringen samt att även i övrigt bistå vid inspektionen.

24 §

Kontrollkontaktpunkt

Kontrollkontaktpunkten finns vid arbets- och näringsministeriet. Den har till uppgift att i enlighet med programdokumentet övervaka hur programmens administrativa kontrollsystem fungerar och att vid behov bistå förvaltningsmyndigheten vid inspektioner och i frågor som gäller inspektioner.

25 §

Handräckning

Revisionsmyndigheten och förvaltningsmyndigheten har rätt att av polisen, tullmyn-

digheterna och skattemyndigheterna utan ersättning få handräckning för att en inspektion enligt 21 och 22 § ska kunna utföras.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

26 §

Rätt att få uppgifter

På rätten att få uppgifter tillämpas vad som i 28 § i finansieringslagen och artikel 74 i genomförandeförordningen föreskrivs om arbets- och näringsministeriets, landskapsförbundets och revisionsmyndighetens rätt att få uppgifter.

27 §

Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter

På uppgifternas offentlighet och bevarande av uppgifter tillämpas vad som i 30 § i finansieringslagen föreskrivs om arbets- och näringsministeriets, förvaltningsmyndighetens och revisionsmyndighetens skyldighet att lämna ut och bevara uppgifter.

28 §

Återkrav av stöd och upphörande av utbetalning

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för återkrav av stöd i enlighet med bestämmelserna i 37 § i finansieringslagen och i Europeiska unionens lagstiftning.

I fråga om arbets- och näringsministeriets rätt att återkräva de medel som utbetalats till förvaltningsmyndigheten tillämpas vad som föreskrivs i 41 § i finansieringslagen.

29 §

Ansvaret för stöd som inte återkrävts

I fråga om statens skyldighet att betala tillbaka Europeiska unionens stöd som har utbetalats utan grund och inte återkrävts tillämpas vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Efter det att staten på det sätt som avses i 1 mom. har betalat ut stödet till den gemensamma förvaltningsmyndigheten har staten rätt att få motsvarande belopp av den samordnande stödmottagaren.

30 §

Datasystemet för övervakning av gemensamma operativa program

Förvaltningsmyndigheten ska förvalta ett datasystem för övervakning av det gemensamma operativa programmet, och systemet ska gälla de projekt som finansieras och uppfylla de krav som ställs i denna lag och i Europeiska unionens lagstiftning.

31 §

Ändringssökande

I ett beslut av ett landskapsförbund får ändring sökas enligt vad som i kommunallagen (365/1995) föreskrivs om rättelseyrkande och kommunalbesvär.

Ett beslut av övervakningskommittén som gäller urvalsgrunderna för projekt eller val och finansiering av projekt eller ett beslut som gäller fastställande av urvalskommitténs yttrande får inte överklagas genom separata besvär.

32 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna (500/2008). På stöd som beviljats före ikraft-

trädandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde när stödet beviljades.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 18 december 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

ANTTI RINNE

Näringsminister *Jan Vapaavuori*